

Kategoria małego podatnika w strategii podatkowej przedsiębiorstwa

Magdalena Jarczok-Guzy*

Streszczenie: *Cel* – Celem niniejszego artykułu jest ukazanie kategorii małego podatnika jako narzędzia strategii podatkowej przedsiębiorstw. W opracowaniu omówiono warunki konieczne do spełnienia statusu małego podatnika oraz najważniejsze przywileje wiążące się z tą instytucją. Następnie przeprowadzono analizę wpływu wykorzystania przywilejów na wysokość ciężaru podatkowego z wykorzystaniem danych liczbowych.

Metodologia badania – Analiza regulacji prawnych oraz symulacja skutków ekonomicznych na podstawie danych pozyskanych z istniejącego przedsiębiorstwa.

Wynik – Kategoria małego podatnika jest narzędziem strategii podatkowej i zapewnia podatnikowi przywileje w podatku od towarów i usług, podatku dochodowym od osób prawnych, podatku dochodowym od osób fizycznych. Wykorzystanie tych przywilejów skutkuje odroczeniem płatności podatku w czasie oraz minimalizacją obciążenia.

Oryginalność/wartość – Wskazanie na skutki ekonomiczne korzystania ze statusu małego podatnika przez przedsiębiorstwa w podatku od towarów i usług, podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatku dochodowym od osób prawnych.

Słowa kluczowe: mały podatnik, metoda kasowa, jednorazowy odpis amortyzacyjny

Wprowadzenie

Małe przedsiębiorstwa to ważne podmioty w funkcjonowaniu polskiej gospodarki. Państwo zatem powinno szczególnie dbać o tych podatników, ułatwiając im zarówno procedurę zakładania działalności gospodarczej, jak i funkcjonowanie w skomplikowanym systemie podatkowym. Takim przywilejem może być kategoria małego podatnika. Ten szczególny typ podatnika zostanie omówiony w niniejszym opracowaniu wraz z przysługującymi mu uprawnieniami.

Celem niniejszego artykułu jest ukazanie kategorii małego podatnika jako narzędzia strategii podatkowej przedsiębiorstw. Środkiem do realizacji wyznaczonego celu będzie symulacja danych liczbowych pozyskanych z faktycznie funkcjonującego przedsiębiorstwa spełniającego warunki do zakwalifikowania do tej kategorii. Z instytucją małego podatnika w ustawie o podatku od towarów i usług, podatku dochodowym od osób prawnych i podatku

* dr Magdalena Jarczok-Guzy, Katedra Finansów Publicznych, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, e-mail: magdalena.guzy@ue.katowice.pl.

dochodowym od osób fizycznych wiąże się szereg przywilejów umożliwiających stosowanie strategii podatkowej, a więc optymalizacji obciążenia podatkowego. W artykule zastosowano analizę regulacji prawnych oraz symulację skutków ekonomicznych.

1. Kategoria małego podatnika a strategie podatkowe przedsiębiorstw

W polskich realiach gospodarczych podatek stanowi podstawowy, elementarny człon tworzący system podatkowy. Opodatkowanie w dużym stopniu kształtuje dochód rozporządzalny oraz wpływa istotnie na poziom płynności finansowej w szczególności mikroprzedsiębiorstw. W końcu poprzez opodatkowanie państwo wpływa na przedsiębiorczość społeczeństwa, motywując do podejmowania własnych działalności gospodarczych (Bednarska, 2015, s. 8). Dla małych przedsiębiorstw prawo podatkowe przewidziało instytucję tak zwanego małego podatnika.

Mały podatnik według ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych to podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 1200 tys. euro. Przeliczenia kwot wyrażonych w euro dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego w zaokrągleniu do 1000 zł (Ustawa, 1991, art. 5a ust. 20). Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych również wyodrębnia taką kategorię i dokładnie w ten sam sposób ją klasyfikuje (Ustawa, 1992, art. 4a pkt 10). Z kolei ustawa o podatku od towarów i usług definiuje małego podatnika, podobnie uzupełniając o dodatkowy limit dla przedsiębiorstw maklerskich. Według tej ustawy przedsiębiorca prowadzący przedsiębiorstwo maklerskie, zarządzający funduszami inwestycyjnymi, będący agentem, zleceniobiorcą lub inną osobą świadczącą usługi o podobnym charakterze z wyjątkiem komisju, posiada status małego podatnika, jeżeli kwota prowizji lub innych postaci wynagrodzenia za wykonane usługi (wraz z kwotą podatku) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 45 tys. euro (Ustawa, 2004, art. 2 pkt 25). Dla osób prawnych formą opodatkowania dochodu jest podatek dochodowy od osób prawnych. Natomiast w przypadku małych podatników – osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – forma opodatkowania dochodów stanowi wybór własny podatnika. Podstawową formą rozliczenia osób fizycznych prowadzących działalność jest opodatkowanie na zasadach ogólnych. Do opodatkowania dochodu stosuje się progresywną skalę podatkową lub stawkę liniową (Stolarski, 2015, s. 437).

Zaliczenie do kategorii małego podatnika uzależnione jest od nieprzekroczenia ustawowo określonego limitu kwoty przychodów ze sprzedaży (wraz z podatkiem od wartości dodanej) uzyskanych w poprzednim roku. Zmiana definicji małego podatnika w 2009 roku polegała na zwiększeniu limitu przychodów ze sprzedaży z 800 tys. euro do 1200 tys. euro (dla pośrednika z 30 tys. euro do 45 tys. euro) (Ciupek, Famulska, 2013, s. 115). Przeliczenie kwot

euro uprawniających do omawianej kategorii w latach 2004–2016 zaprezentowano w tabeli 1. Warto zauważyć, że obecny limit małego podatnika (2016) w stosunku do 2004 roku jest wyższy o 1437 tys. zł. Oznacza to, iż więcej polskich przedsiębiorstw może skorzystać z tego uprawnienia.

Tabela 1

Kwoty przychodu [zł] uprawniające do statusu małego podatnika w latach 2004–2016

Rok	Mały podatnik	Mały podatnik pośrednik
2004	3 655 000	137 000
2005	3 503 000	131 000
2006	3 130 000	117 000
2007	3 180 000	119 000
2008	3 014 000	113 000
2009	4 053 000	152 000
2010	5 067 000	190 000
2011	4 736 000	178 000
2012	5 324 000	200 000
2013	4 922 000	185 000
2014	5 068 000	190 000
2015	5 015 000	188 000
2016	5 092 000	191 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie kursów waluty NBP.

Punktem wyjścia przy formułowaniu i realizacji strategii podatkowej jest wybór metod postępowania przy realizacji powinności podatkowych narzucanych przepisami prawa. Najczęściej sprowadza się to do wyboru pomiędzy dwiema przeciwnymi strategiami: konserwatywną i agresywną. Strategia konserwatywna polega na podejmowaniu działań zachowawczych ograniczających się do wypełniania obowiązków wynikłych z zakresu opodatkowania oraz minimalizacji ryzyka podatkowego. Strategia agresywna z kolei zmierza do redukcji obowiązków fiskalnych przy wykorzystaniu wszelkich możliwych sposobów (Walicka, 2012, s. 273).

Optymalizacja opodatkowania dochodów jest zagadnieniem, które od zawsze nurtowało ekonomistów i badaczy ekonomii. Za jedne z pierwszych wytycznych dla właściwej konstrukcji podatków dochodowych można uznać zasady podatkowe sformułowane przez A. Smitha. Mimo że teoria opodatkowania nie ma bezpośredniego przełożenia na stosowane konstrukcje podatków, to twórcy opodatkowania nie pozostają obojętni na zgłaszane przez świat nauki postulaty (Adamczyk, 2014, s. 14). Optymalizacja podatkowa w przedsiębiorstwie może się opierać na jednym lub wielu kryteriach, obejmować wybrane obszary działalności przedsiębiorcy, posiadać charakter lokalny czy międzynarodowy. Dotyczy wszystkich faz egzystencji przedsiębiorstwa: jego organizacji, działalności bieżącej inwestycyjnej oraz procesu likwidacji podmiotu (Wyrzykowski, 2015, s. 39).

Metody optymalizacji podatkowej można podzielić na dwa główne rodzaje. Pierwszy z nich związany jest z planowaniem strategicznym i wymaga zmiany całej organizacji. Są to zmiany kosztochłonne i długoterminowe. Do metod tych można zaliczyć między innymi: przeniesienie działalności do krajów, które stosują łagodniejszą politykę podatkową, zmianę formy prawnej prowadzonej działalności, wybór miejsca prowadzenia działalności w specjalnej strefie ekonomicznej lub zmianę roku obrotowego. Drugi rodzaj optymalizacji podatkowej jest związany z planowaniem krótkoterminowym i może dotyczyć wyboru formy opodatkowania lub zarządzania kosztami w przedsiębiorstwie (Nenca, Zawadzka, 2014, s. 26). Optymalizacja podatkowa polega więc na zastosowaniu odpowiedniej strategii podatkowej pozwalającej na zmniejszenie obciążeń podatkowych oraz odłożenie w czasie obowiązku zapłaty zobowiązań podatkowych (Stolarski, 2014, s. 132).

2. Przywileje małego podatnika

W obrębie podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego zarówno od osób prawnych, jak i fizycznych instytucja małego podatnika niesie ze sobą pewne przywileje.

W podatku od towarów i usług konsekwencją statusu małego podatnika jest prawo do stosowania metody kasowej rozliczania podatku należnego oraz brak obowiązku wpłaty miesięcznych zaliczek przy wyborze rozliczenia kwartalnego. Kwestię obowiązywania metody kasowej reguluje art. 21 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 86 ust. 10e ustawy o podatku od towarów i usług (Ustawa, 2004, art. 21 ust. 1 pkt 1–2). Zgodnie z ustawą „mały podatnik może wybrać metodę rozliczeń polegającą na tym, że obowiązek podatkowy w odniesieniu do dokonywanych przez niego dostaw towarów i świadczenia usług powstaje:

- z dniem otrzymania całości lub części zapłaty – w przypadku dokonania dostawy towarów lub świadczenia usług na rzecz podatnika zarejestrowanego jak podatnik VAT czynny,
- z dniem otrzymania całości lub części zapłaty, nie później niż 180. dnia, licząc od dnia wydania towaru lub wykonania usług – w przypadku dokonania dostawy towarów lub świadczenia usług na rzecz podmiotu innego niż wymieniony w pkt 1”.

O wyborze metody kasowej podatnik powinien pisemnie powiadomić naczelnika urzędu skarbowego w terminie do końca miesiąca poprzedzającego okres, za który będzie stosował tę metodę. Metoda ta ma również zastosowanie do podatku naliczonego. Według art. 86 ust. 10e wyżej wymienionej ustawy „prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego w odniesieniu do nabytych przez małego podatnika towarów i usług w okresie stosowania przez niego metody kasowej, powstaje nie wcześniej niż w rozliczeniu za okres, w którym podatnik dokonał zapłaty za te towary i usługi”. Podatnik stosujący metodę kasową dokonuje odliczania podatku naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym uregulował całość lub część należności wynikającej z otrzymanej od kontrahenta faktury, nie wcześniej jednak niż z dniem otrzymania faktury. Uregulowanie należności w części daje prawo do obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego odpowiadającą części

uregulowanej należności. Taki sposób rozliczania podatku należnego w sposób zasadniczy może poprawić płynność finansową przedsiębiorstwa stosującego metodę kasową (Kluzek, 2014, s. 269).

Metoda kasowa służy optymalizacji zobowiązania podatkowego, ponieważ podatek należny płatny jest dopiero w momencie, gdy mały podatnik posiada już środki finansowe na jego realizację z otrzymanych od kontrahentów należności. Wybór metody kasowej determinuje rozliczenie kwartalne. Pozytywny efekt rozliczenia co kwartał to zmniejszenie kosztów rozliczeń oraz przede wszystkim ryzyka podatkowego. Mniejsza liczba deklaracji zmniejsza ryzyko związane z kwestionowaniem prawidłowości rozliczenia przez organy podatkowe (Poszwa, 2007, s. 112). Rozliczenie kwartalne w przypadku systematycznie występującego zobowiązania odracza płatność podatku w czasie. Inaczej wygląda sytuacja w przypadku systematycznej nadpłaty – wówczas podatnik dłużej oczekuje na jej zwrot. Drugą korzyścią z tytułu posiadania statusu małego podatnika jest zwolnienie z obowiązku wpłacania miesięcznych zaliczek na podatek należny w przypadku rozliczenia kwartalnego. Traktuje o tym art. 103 ust. 2a: „podatnicy, inni niż mali podatnicy, są obowiązani, bez wezwania naczelnika urzędu skarbowego, do wpłacania zaliczek na podatek za pierwszy oraz drugi miesiąc kwartału w wysokości 1/3 kwoty należnego zobowiązania podatkowego wynikającej z deklaracji podatkowej złożonej za poprzedni kwartał”.

W podatku dochodowym mały podatnik zyskuje preferencje w postaci jednorazowego odpisu amortyzacyjnego oraz możliwości wpłaty zaliczek kwartalnych zamiast miesięcznych. Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych „mali podatnicy mogą dokonywać jednorazowo odpisów amortyzacyjnych od wartości początkowej środków trwałych zaliczonych do grupy 3–8 Klasyfikacji, z wyłączeniem samochodów osobowych, w roku podatkowym, w którym środki te zostały wprowadzone do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym równowartości kwoty 50 000 euro łącznej wartości tych odpisów amortyzacyjnych”. Odpisu można dokonać nie wcześniej niż w miesiącu, w którym środki trwale zostały wprowadzone do ewidencji (Ustawa, 1991, art. 44 ust. 3g; Ustawa, 1992, art. 25 ust. 1b). Wpływ wykorzystania jednorazowego odpisu zostanie przedstawiony na przykładzie liczbowym opartym na danych pozyskanych z faktycznie istniejącego przedsiębiorstwa.

Drugie uprawnienie małego podatnika to zaliczki kwartalne. Według przepisów mali podatnicy mogą wpłacać zaliczki kwartalne. W podatku dochodowym od osób prawnych są to kwoty wynikające z różnicy pomiędzy podatkiem należnym od dochodu osiągniętego od początku roku podatkowego a sumą zaliczek należnych za poprzednie kwartały. W podatku dochodowym od osób fizycznych prowadzących działalność wysokość zaliczek ustala się następująco (Ustawa, 1991, art. 22k ust. 7 i 8; Ustawa, 1992, art. 16k ust. 7 i 8):

- a) obowiązek wpłacania zaliczki powstaje, poczynając od kwartału, w którym dochody przekroczyły kwotę powodującą obowiązek zapłaty podatku;
- b) zaliczkę za ten kwartał stanowi podatek obliczony od dochodu;

- c) zaliczkę za kolejne kwartały ustala się w wysokości różnicy pomiędzy podatkiem należnym od dochodu osiągniętego od początku roku a sumą zaliczek za poprzednie kwartały.

Kwartalne obliczanie zobowiązania oraz zaliczek, płacenie zaliczek tylko 4 razy w roku podatkowym redukuje obowiązek podatnika.

3. Analiza danych finansowych

Na podstawie danych liczbowych faktycznie istniejącego przedsiębiorstwa produkcyjnego przeprowadzono analizę wpływu wykorzystania kwartalnych zaliczek w podatku dochodowym oraz jednorazowego odpisu amortyzacyjnego. Dane formalne firmy dla potrzeb artykułu zostały celowo zmienione na „Firma ABC”. Przedsiębiorstwo jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, zatem wszystkie rozpatrywane uprawnienia będą wprowadzone zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych. W tabeli 2 przedstawiono dane dotyczące przychodów oraz kosztów w poszczególnych miesiącach roku 2015. Dane finansowe uprawniają przedsiębiorstwo do korzystania ze statusu małego podatnika. Firma jednak wybrała zasady ogólne rozliczenia i nie korzysta ze statusu małego podatnika, płacąc zaliczki miesięczne.

Tabela 2

Przychody i koszty analizowanego przedsiębiorstwa w 2015 roku [zł]

Miesiąc	Przychody	Koszty zakupu	Płace	Amortyzacja	Koszty razem
Styczeń	82 540	47 510	25 664	3300	76 474
Luty	50 100	44 610	23 961	3300	71 871
Marzec	103 676	63 465	22 780	3300	89 545
Kwiecień	68 728	32 800	23 385	3300	59 485
Maj	27 955	23 569	22 972	3300	49 841
Czerwiec	45 160	29 950	23 378	3300	56 628
Lipiec	5 620	54 370	23 012	3300	80 682
Sierpień	156 680	63 060	25 136	3300	91 496
Wrzesień	222 339	75 589	24 111	3300	103 000
Październik	99 754	69 080	25 160	3300	97 540
Listopad	33 945	411 90	25 529	3300	70 019
Grudzień	133 700	141 35	24 149	1700	39 984
RAZEM	1 030 197	559 328	289 237	38 000	886 565

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych.

Tabela 3

Zaliczki miesięczne na podatek dochodowy od osób prawnych [zł]

Miesiąc	Przychody narastająco	Koszty narastająco	Dochód narastająco	Podatek	Zaliczka
Styczeń	82 540	76 474	6066	1153	1153
Luty	132 640	148 345	-15 705	0	0
Marzec	236 316	237 890	-1574	0	0
Kwiecień	305 044	297 375	7669	1457	304
Maj	332 999	347 216	-14 217	0	0
Czerwiec	378 159	403 844	-25 685	0	0
Lipiec	383 779	484 526	-100 747	0	0
Sierpień	540 459	576 022	-35 563	0	0
Wrzesień	762 798	679 022	83 776	15 917	14 460
Październik	862 552	776 562	85 990	16 338	421
Listopad	896 497	846 581	49 916	9484	0
Grudzień	1 030 197	886 565	143 632	27 290	10 952

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych.

Płatności zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych w analizowanym przedsiębiorstwie przedstawiały się jak w tabeli 3. Zakładając natomiast, że Firma ABC w analizowanym roku podatkowym wybrałaby formę kwartalną zaliczek na podatek dochodowy, płatności zaliczek kształtowałyby się tak jak w tabeli 4. Z obu tabel wynika, iż w przypadku kwartalnych zaliczek pierwsza płatność nastąpiłaby dopiero 20 października (za III kwartał), a w formie miesięcznej podatnik musiałby uiścić pierwszą zaliczkę już za styczeń, to jest 20 lutego. Zaobserwowany skutek ekonomiczny to odroczenie płatności zaliczki w czasie.

Tabela 4

Zaliczki kwartalne na podatek dochodowy od osób prawnych [zł]

Kwartał	Przychody narastająco	Koszty narastająco	Dochód narastająco	Podatek	Zaliczka
I	236 316	237 890	-1574	0	0
II	378 159	403 844	-25 685	0	0
III	762 798	679 022	83 776	15 917	15 917
IV	1 030 197	886 565	143 632	27 290	11 373

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych.

Tabele 5 i 6 przedstawiają symulacje płatności zaliczek przy założeniu, że jednostka zakupiła 15 września 2015 roku oraz wprowadziła do ewidencji środków trwałych samochód ciężarowy za kwotę netto 92 tys. zł. W tabeli 5 założono, iż przedsiębiorstwo korzysta ze statusu małego podatnika, płaci zaliczki kwartalne oraz we wrześniu zastosowało jednorazowy odpis amortyzacyjny na zakupiony samochód. Środek trwały kwalifikuje się do jednorazowego odpisu ze względu na kwotę nieprzekraczającą limitu 50 tys. euro (w 2015 r.

to 209 tys. zł) oraz należy do grupy klasyfikacji 7, dla której odpis jest możliwy z wyłączeniem samochodów osobowych.

Tabela 5

Zaliczki kwartalne na podatek dochodowy od osób prawnych [zł] – jednorazowy odpis amortyzacji środka trwałego zakupionego 15 września 2015 roku

Kwartał	Przychody narastająco	Koszty narastająco	Dochód narastająco	Podatek	Zaliczka
I	236 316	237 890	-1574	0	0
II	378 159	403 844	-25 685	0	0
III	762 798	771 022	-8224	0	0
IV	1 030 197	978 565	51 632	9810	9810

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych.

W tabeli 6 natomiast przyjęto sytuację obecną, to znaczy podmiot nie korzysta ze statusu małego podatnika, płaci zaliczki miesięczne i zakupiony środek trwały rozpoczyna amortyzować metodą liniową, począwszy od miesiąca następnego po wprowadzeniu do ewidencji. Przyjęta stawka amortyzacji dla tego środka trwałego to 20%. Odpis miesięczny wyniesie zatem $92\,000\text{ zł} \times 20\% = 18\,400\text{ zł} / 12\text{ miesięcy} = 1533,33\text{ zł}$. Dla ułatwienia w tabeli przyjęto odpis zaokrąglony do 1533 zł, który ujęto w kosztach. Odpisy rozpoczęto od października 2015 roku.

Tabela 6

Zaliczki miesięczne na podatek dochodowy od osób prawnych [zł] – metoda liniowa amortyzacji środka trwałego zakupionego 15 września 2015 roku

Miesiąc	Przychody narastająco	Koszty narastająco	Dochód narastająco	Podatek	Zaliczka
Styczeń	82 540	76 474	6066	1153	1153
Luty	132 640	148 345	-15 705	0	0
Marzec	236 316	237 890	-1574	0	0
Kwiecień	305 044	297 375	7669	1457	304
Maj	332 999	347 216	-14 217	0	0
Czerwiec	378 159	403 844	-25 685	0	0
Lipiec	383 779	484 526	-100 747	0	0
Sierpień	540 459	576 022	-35 563	0	0
Wrzesień	762 798	679 022	83 776	15 917	14 460
Październik	862 552	778 095	84 457	16 047	130
Listopad	896 497	849 647	46 850	8902	0
Grudzień	1 030 197	891 164	139 033	26 416	10 369

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych.

Niewątpliwie jednorazowy odpis amortyzacyjny w miesiącu wprowadzenia do ewidencji zmniejszyły w III kwartale zobowiązanie, czego skutkiem byłby brak wystąpienia zaliczki na podatek dochodowy. Wysokość całorocznego obciążenia podatkowego analizowanego podmiotu z tytułu podatku dochodowego również uległaby znacznemu zmniejszeniu. Z analizy wpływu obu przywilejów małego podatnika w podatku dochodowym od osób prawnych jasno wynika, iż wykorzystanie zaliczek kwartalnych wpływa na odroczenie płatności podatku, a jednorazowy odpis amortyzacyjny minimalizuje zobowiązanie podatkowe.

Uwagi końcowe

Powyższe symulacje zdarzeń jednoznacznie określają skutki ekonomiczne wykorzystania przywilejów przypisanych do statusu małego podatnika. Zaobserwowano odroczenie płatności podatku dochodowego w czasie oraz zmniejszenie ciężaru podatku w roku podatkowym, w którym zakupiono środek trwały podlegający jednorazowej amortyzacji. Dla małego przedsiębiorcy przywileje te mają istotne znaczenie. Zwolnienie małego podatnika z miesięcznych zaliczek na podatek od towarów i usług w rozliczeniu kwartalnym również implikuje odroczenie płatności podatku. Oprócz rozliczenia kwartalnego mały podatnik wykorzystuje metodę kasową rozliczania podatku należnego, zgodnie z którą podatek reguluje dopiero z chwilą otrzymania płatności od kontrahentów.

Wszystkie te atuty oraz konsekwencje korzystania ze statusu małego podatnika umożliwiają przedsiębiorstwom formułowanie strategii podatkowej. Warto tutaj zauważyć, że kwota limitu przychodów uprawniająca do statusu małego podatnika w ciągu ostatnich lat uległa zwiększeniu. To niewątpliwie umożliwi większej liczbie podmiotów podjęcie decyzji o korzystaniu z instytucji małego podatnika.

Literatura

- Adamczyk, A. (2014). *Gospodarcze konsekwencje zmian w polskim podatku dochodowym od osób fizycznych*. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu*, 52, 1, 13–26.
- Bednarska, A. (2015). Jaką formę opodatkowania dochodu wybrać dla działalności budowlanej? *Finanse i Prawo Finansowe. Journal of Financial Law*, II (3), 7–16.
- Ciupek, B., Famulska, T. (2013). *Strategie podatkowe przedsiębiorstw*. Katowice: Wyd. UE w Katowicach.
- Kluzek, M. (2014). Rozwiązania podatkowe a płynność finansowa przedsiębiorstw. *Zeszyty Naukowe Wydziałowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Studia Ekonomiczne*, 198, 267–275.
- Nenca, A., Zawadzka, D. (2014). Wybór formy opodatkowania dochodu mikroprzedsiębiorstw jako metoda optymalizacji podatkowej. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego*, 818, *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 68, 25–36.
- Poszwa, M. (2007). *Zarządzanie podatkami w małej i średniej firmie*. Warszawa: C.H. Beck.
- Stolarski, A. (2014). Wpływ optymalizacji podatkowych na płynność finansową przedsiębiorstw sektora małych i średnich przedsiębiorstw. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu*, 55, 4, 129–136.
- Stolarski, A. (2015). Rachunki decyzyjne a wybór optymalnej formy opodatkowania dochodu przedsiębiorców. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego*, 873, *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 77, 433–441.

Ustawa z 26.07.1991 o podatku dochodowym od osób fizycznych. Dz.U. 2012, poz. 361, z późn. zm.

Ustawa z 15.02.1992 o podatku dochodowym od osób prawnych. Dz.U. 2014, poz. 851, z późn. zm.

Ustawa z 11.03.2004 o podatku od towarów i usług. Dz.U. 2004, nr 54, poz. 535, z późn. zm.

Walicka, M. (2012). Optymalizacja podatkowa w działalności gospodarczej małych przedsiębiorstw. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 708, Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia, 52.*

www.nbp.pl statystyka i sprawozdawczość (18.04.2016).

Wyrzykowski, W. (2015). Optymalizacja podatkowa przedsiębiorców – granice prawa a granice bezpieczeństwa. *Zarządzanie i Finanse. Journal of Management and Finance, 13, 3/2, 35–50.*

CATEGORY OF SMALL TAXPAYER IN THE CORPORATE TAX STRATEGY

Abstract: *Purpose* – The purpose of this article is to show the category of small taxpayer as a tool of corporate tax strategy. The article discusses the conditions necessary to meet the status of a small taxpayer and the most important privileges related with this institution. Then it was made an analysis of the impact of the use of privileges on the amount of the tax burden using figures.

Design/methodology/approach – Analysis of legal regulations and simulate the economic impact on the basis of data obtained from existing business.

Findings – Category of small taxpayer is a tool of tax strategy and provides the taxpayer privileges in the tax on goods and services, personal income tax, corporate income tax. The use of these advantages results in deferral of tax payments in time and minimizing the tax burden.

Originality/value – Indication of the effects of the economic benefit from the status of a small taxpayer by companies in the tax on goods and services, personal income tax and corporate income tax.

Keywords: small taxpayer, the cash method, one-time amortization charge

Cytowanie

Jarczok-Guzy, M. (2016). Kategoria małego podatnika w strategii podatkowej przedsiębiorstwa. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia, 5 (83), 109–118.* DOI: 10.18276/frfu.2016.5.83/1-10.